

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Langemarkseweg (Ieper, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018I182
Oktober 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

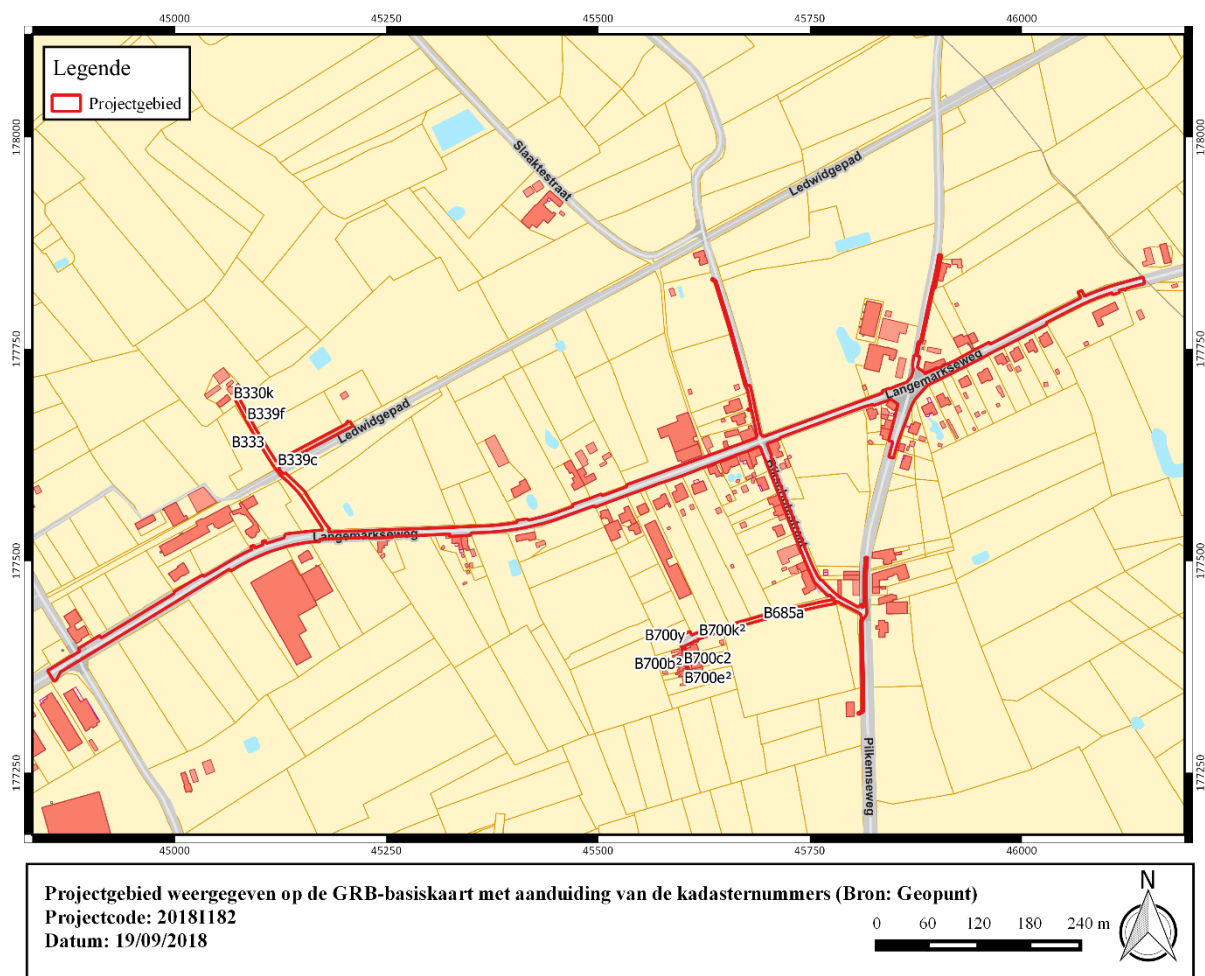

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Aquafin NV Dijkstraat 8 2630 Aartselaar	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Ieper
	Deelgemeente	Boezinge
	Postcode	8904
	Adres	Langemarkseweg – Pilkemseweg – Bikschootsestraat 8904 Boezinge
	Toponiem	Langemarkseweg
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 44831 Y _{min} = 177177 X _{max} = 46192 Y _{max} = 178121
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Ieper, Afdeling 8, Sectie B, nr's: 330k, 339f, 333, 339c, 685a, 700k ² , 700y, 700b ² , 700c ² , 700d ² , 700 ^{e2} Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel met bijhorende infrastructuur en de heraanleg van de weg in het centrum van Pilkem, een gehucht te Boezinge, deelgemeente van Ieper. De werken vinden voor het grootste deel plaats onder de huidige weg of bestaande grachten en bermen. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken beslaan een oppervlakte van ca. 2,07 ha. Voor de geplande werken wordt een werfzone voorzien over een oppervlakte ca. 1560 m². Deze werfzone neemt de vorm aan van een strook van 3 meter breedte over een lopend tracé van 520 meter langsheen bestaande wegenis.

Landschappelijk gezien is Pilkem gelegen in de zandleemstreek. De kern van Pilkem is gelegen op de uitloper van een heuvelrug die uitkijkt over Ieper. Deze heuvelrug wordt doorsneden door verschillende beekvalleien die in verbinding staan met de IJzer. Ten zuiden van het plangebied stroomt de Zwaanhofbeek, ten noorden de Lobeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistocene eolische sedimenten die rusten op de Tertiaire sokkel. Algemeen gesteld bestaat het sediment uit matig natte tot natte zandleem. De kleine polygonen hydromorfe bodem - afgebeeld op de bodemkaart - zijn vermoedelijk van antropogene oorsprong. Tevens wordt melding gemaakt van klei op geringe diepte. De landschappelijke situatie indiceert een verhoogde trefkans op menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden. Ook op vroege landbouwgemeenschappen moet de omgeving een aantrekkingskracht hebben gehad. De gegevens wijzen op een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor.

De beschikbare cartografische bronnen wijzen op een rurale omgeving. Op de Ferrariskaart is het verloop van de verschillende wegen reeds herkenbaar en is de dorpskern van Pilkem reeds afgebeeld. De omliggende terreinen zijn in gebruik als akker of bos. Verspreid in de ruimere omgeving zijn alleenstaande hoeves afgebeeld. Jonger kaartmateriaal geeft een gelijkaardig beeld. Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt het plangebied binnen de frontzone van de Eerste Wereldoorlog te liggen. Tijdens de Derde Slag om Ieper wordt in een eerste fase de heuvelrug van Pilkem veroverd op de Duitse strijdkrachten. Gelet de intensieve krijgsverrichtingen kan aangenomen worden dat ter hoogte van het centrum nog munitie en lichamen in de ondergrond bewaard zijn gebleven.

Op het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. In de ruime omgeving betreffen de gekende waarden in hoofdzaak resten uit de Eerste Wereldoorlog. Een deel van deze vindplaatsen werd gemeld door amateurarcheologen en metaaldetectoristen. Ten zuiden van het plangebied, langsheen de Kleine Poezelstraat werden, naast goed bewaarde resten uit de Eerste Wereldoorlog, bewoningssporen uit de Romeinse periode onderzocht en een grote hoeveelheid nederzettingsafval gerecupereerd, hetgeen de aanwezigheid van een omvangrijke Romeinse nederzetting doet vermoeden.

Concreet is er in de omgeving van het plangebied een trefkans inzake vondsten- en sporenarcheologie. Gelet het lineaire en versnipperde karakter van de geplande ingrepen kan bijkomend archeologisch onderzoek echter niet leiden tot wezenlijke kenniswinst.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande riolerings- en wegeniswerken in het centrum van Pilkem worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. Hoewel er op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden een trefkans is inzake vondsten- en sporenarcheologie, met een nadruk op oorlogserfgoed, kan bijkomend onderzoek niet leiden tot enige kenniswinst. Gelet het lineaire en gefragmenteerde karakter van de ingrepen ontbreekt een relevant ruimtelijk kader. Indien bij verder onderzoek archeologische resten worden aangesneden kunnen deze nooit in hun ruimtelijke context onderzocht worden. Meer dan een contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan aldus niet verwacht worden. Verder onderzoek kan met andere woorden niet leiden tot enige kenniswinst. Op basis van een kosten-baten afweging dient dan ook afgezien te worden van verder onderzoek.

Gelet de ligging binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog bestaat de mogelijkheid dat zich nog onontplofte oorlogsmunitie in de ondergrond bevindt. Ook stoffelijke resten van gesneuvelden kunnen mogelijk aanwezig zijn. Het is aangewezen een OCE-deskundige bij de werken te betrekken. De uitvoerder van de werken dient zich ook bewust te zijn van de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuw rioleringsstelsel en de heraanleg van de weg in de kern van Pilkem, gehucht te Boezinge, deelgemeente van Ieper. Op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden kan een trefkans inzake vondsten- en sporenarcheologie, met nadruk op oorlogserfgoed, afgeleid worden. Gelet het lineaire en gefragmenteerde karakter van de ingrepen, grotendeels binnen het gabarit van reeds bestaande infrastructuur, kan bijkomend archeologisch onderzoek niet leiden tot enige kenniswinst en worden verdere onderzoeksdaden als weinig zinvol beschouwd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Inventaris Onroerend Erfgoed

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.